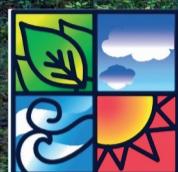

FLORA ZNAČAJNOGA KRAJOBRAZA SUTINA (DALMACIJA, HRVATSKA)

FLORA OF SIGNIFICANT LANDSCAPE SUTINA (DALMATTIA, CROATIA)

PRIRODOSLOVNI muzej
i ZOOLOŠKI VRT - Split

Vladović Dalibor¹, Hrušvar Dario², Ževrnja Nediljko¹,
Stjepan Mekinić³, Piasevoli Gvido³,
Lucija Simić¹ & Tija Damjanović¹

1 Prirodoslovni muzej i zoopark u Splitu, Kolonitarjevoće tečajne 2, 21000 Split, Hrvatska (dalibor@prirodoslovni.hr, nediljko@prirodoslovni.hr)
2 Sveučilištu Zagreb, Prirodoslovno-matematički Fakultet, Botanički zavod, Marulićev trg 9a, HR-10000, Zagreb, Hrvatska (dario.hrusvar@botpmf.hr)
3 Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Splitke dalmatinske županije – More i krš, Pile brane Kalifora 10, 21000 Split, Hrvatska (mrgkr@vibro.com, gvido.piasevoli@fluantran-nature.hr)

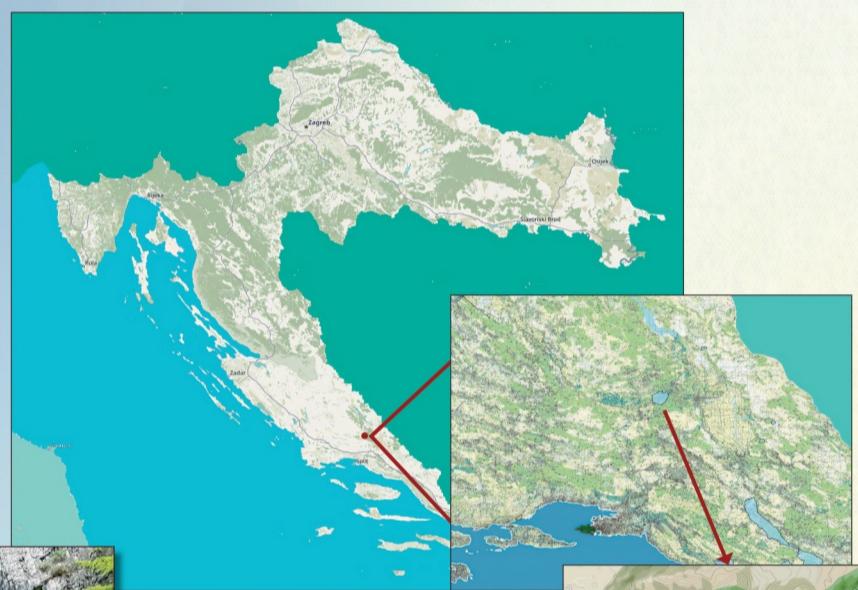
Uvod

Područje Sutine, ukupne površine od 462,8 ha, zaštićeno je 2000. godine u kategoriji značajnog krajobraza. Zaštićeno (istraživano) područje obuhvaća kanjonski dio toka potoka Sutine (pritoka Cetine) i okolno područje (Sl. 1). Sutina je bujični potok (Sl. 2) većim dijelom godine siromašan vodom. Po geomorfološkom sastavu kanjon Sutine izgrađen je od vapnenca i dolomita. Sustavna istraživanja flore i faune nisu zabilježena, a usputni podaci mogu se pronaći u literaturi.

Materijal i metode rada

U ovom radu pribrojene su biljne svojstve koje se u literaturi navode za zaštićeno područje Sutine, kao i one koje smo po prvi put zabilježili. Popis imena je uskladen s bazom podataka Flora Croatica (Nikolić, 2016), a determinaciju svojti izvršena je pomoći standardnih florističkih djela: Tutin i sur. (1964-1980), Tutin i sur. (1993), Pignatti (1982) i Domac (1994). Ugrožene svojstve su definirane u skladu s Nikolić i Topić (2005). Životni oblik je određen prema: Horvat (1949) i Pignatti (1982): Ch-Chamaephyta, G-Geophyta, T-Therophyta, H-Hemicryptophyta, P-Phanerophyta, a oznaka flornog elementa prema Horvatić (1963), Horvatić i sur. (1967/1968), Ilijanić (1970), Regula-Bevilacqua i Ilijanić (1984), Milović (2002), Šolić (1993) i Vladović (1994), Ruščić (2010) :

1. Opće-mediterranske biljke
2. Zapadno-mediterranske biljke
3. Istočno-mediterranske biljke
4. Ilirsко-južnoeuropeiske biljke
5. Ilirsко-jadranske endemične biljke
6. Ilirsко-apeninske biljke
7. Mediteransko-atlantske biljke
8. Evropsko-mediteranske biljke
9. Mediteransko-pontske biljke
10. Ilirsko-balkanske endemične biljke
11. Balkansko-apeninske biljke
12. Južnoeuropasko-mediteranske biljke
13. Južnoeuropasko-pontske biljke
14. Južnoeuropasko-montane biljke
15. Južnoeuropasko-atlantske biljke
16. Biljke jugoistočno-evropskog flornog elementa
17. Biljke srednje-evropskog flornog elementa
18. Biljke evropskog flornog elementa
19. Biljke eurazijskog flornog elementa
20. Cirkumholarhičke biljke
21. Biljke široke rasprostranjenosti
22. Kultivirane i adventivne biljke

Slika 1.

Slika 2.

Tablica 1. Porodica biljaka i broj svojti unutar porodice u zaštićenom krajobrazu Sutina

Porodica	Broj svojti
Fabaceae	48
Asteraceae	43
Lamiaceae	37
Poaceae	35
Orchidaceae	32
Cichoriaceae	28
Rosaceae	27
Brassicaceae	26
Apiaceae	22

Tablica 2. Zastupljenost flornog elementa u flori zaštićenog krajobraza Sutina

Florni element	Broj svojti	%
Mediterranski	167	28,7
Južnoeuropaski	130	22,4
Širokog rasprostranjenja	82	14,1
Eurazijski	70	12,0
Evropski	45	7,7
Srednjoeuropski	34	5,9
Jugoistočnoeuropaski	21	3,6
Cirkumholarhički	19	3,3
Ilirsko-balkanski	9	1,6
Kultivirane i adventivne	4	0,7
UKUPNO	581	100

Analiza flornih elemenata i životnih oblika
Za registrirane biljne svojstve u zaštićenom krajobrazu Sutina ustanovljen je najveći broj i relativna zastupljenost svojti mediteranskog flornog elementa. Slijede ga po broju svojti i relativnoj zastupljenosti biljke južnoeuropaskog flornog elementa, biljke širokog rasprostranjenja i druge prikazane u Tab. 2.

Ako mediteranski florni element (Tab. 3) raščlanimo, vidimo da u okviru njega u zaštićenom krajobrazu Sutina najviše svojstvi pripada opće mediteranskim biljkama, a slijede ilirsko-jadranske endemične biljke. Prema Nikolić i Topić (2005), najviše u ilirsko-jadranskim endemičnim biljkama, ali i u drugim skupinama registrirane su: EN (ugrožene svojte) – 4, VU (osjetljive svojte) – 12, NT (gotovo ugrožene svojte) – 21, DD (svojte s nedostatnim podacima) – 8 i LC (najmanje zabrinjavajuća) – 8 svojti.

Tablica 3. Raščlanjenje mediteranskog flornog elementa u flori zaštićenog krajobraza Sutina

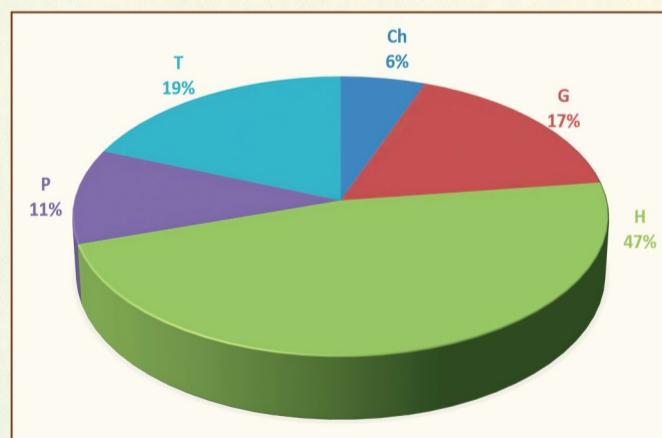
	Broj svojti
Opće-mediterranske biljke	64
Ilirsко-jadranske endemične biljke	40
Meditersko-pontske biljke	15
Meditersko-atlantske biljke	12
Istočno-mediterranske biljke	12
Ilirsko-južnoeuropeiske biljke	9
Ilirsko-apeninske biljke	7
Europsko-mediteranske biljke	5
Zapadno-mediterranske biljke	3
UKUPNO	167

Broj biljnih svojstava arealom vezanih za mediteransko područje povećava se ako raščlanimo južnoeuropaski florni element (tab. 4), gdje uočavamo najveći broj južnoeuropasko-mediteranskih biljaka.

Tablica 4. Raščlanjenje južnoeuropaskog flornog elementa u flori zaštićenog krajobraza Sutina

	Broj svojti
Južnoeuropasko-mediteranske biljke	75
Južnoeuropasko-pontske biljke	29
Južnoeuropasko-montane biljke	24
Južnoeuropasko-atlantske biljke	2
Južnoeuropasko-kontinentalne biljke	1
UKUPNO	130

Analizom životnih oblika u flori zaštićenog krajobraza Sutina dobiveni su slijedeći rezultati prikazani na sl. 3.

Najzastupljeniji životni oblik biljaka u flori zaštićenog krajobraza Sutina su hemikriptofiti. Po broju i udjelu biljnih svojstava slijedi životni oblik terofita.

Zaključak

Dominantnost mediteranskog flornog elementa u flori zaštićenog krajobraza Sutina, kao i veliki broj svojti u porodici Fabaceae, te broj terofita govori o mediteranskom utjecaju i karakteru flore (mediteranska klima prodire tokom rijeke Cetine) istraživanoga područja. Veliki dio istraživanog područja nalazi se pod utjecajem submediteranske zone i mediteransko-montanog pojasa, ali isto tako i pod utjecajem kontinentalne klime (koja prodire s okolnih planina: Kamešnice, Svilaje i Dinare) što se ogleda u broju svojstava južnoeuropaskog flornog elementa. U prilog ovome ide i podatak da je životni oblik hemikriptofita najzastupljeniji po broju svojstava na istraživanom području.

Za floru zaštićenog krajobraza Sutina registrirano je 581 svojstava, od toga broja 411 svojstava je novih za istraživanom područje. Svojstva su razvrstane u 272 roda i 81 porodici.

Summary

During the year 2016 and 2017 flora of a significant landscape Sutina, near the town of Sinj, was floristically researched. This resulted with 411 taxa mentioned for the first time. In total, according to available literature and our field survey, 581 taxa of vascular flora were recorded. However, 53 taxa listed in the literature were not confirmed in the field – we assume that this is due to possible errors in taxa determination during the past. The paper analyses floral elements, life forms and highlights endangered, strictly protected and endemic taxa. The dominance of the Mediterranean floral element in the flora of the significant landscape Sutina, as well as a large number of taxa in the family Fabaceae, and the number of terophytes speaks of the Mediterranean influence and character of the flora (Mediterranean climate enters the interior of the area thanks to the river Cetina). A large part of the investigated area is under the influence of the continental climate (which descends from the surrounding mountains: Kamešnica, Svilaja and Dinara) and is reflected in the number of taxa of the other floral elements as well as the number of life form of hemicryptophytes.